

Otvorený list

prednostovi Okresného úradu v Brezne

ku krízovej situácii rómskej komunity

v obci Telgárt po ničivom požiari

List adresovaný: Ing. Ondrej Filipiak, prednosta, Okresný úrad Brezno

Na vedomie: Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (Regionálna kancelária Banská Bystrica)
Obec Telgárt
Banskobystrický samosprávny kraj
Ministerstvo vnútra, Sekcia krízového riadenia
Ministerstvo vnútra, Okresný úrad Banská Bystrica

Vážený pán prednosta,

my, predstaviiteľky a predstavitelia terénnych, humanitárnych a ľudskoprávných organizácií, **vyjadrujeme znepokojenie** nad pretrvávajúcou situáciou viac ako stovky obyvateľiek a obyvateľov rómskej komunity obce Telgárt po ničivom požiari zo dňa 20. júla 2023.

Oceňujeme, že obec Telgárt, Okresný úrad Brezno, Okresný úrad Banská Bystrica, Banskobystrický samosprávny kraj, Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity, Človek v ohrození, DoVP od vypuknutia požiaru zabezpečovali podľa dostupných informácií poskytovanie aspoň nejakej, hoci stále nedostatočnej, pomoci pre 102 osôb z 24 rodín zo zničených 11 obydľí v osade formou:

- krátkodobého ubytovania v 5 nevykurovaných vojenských stanoch (ubytovanie približne 25 osôb – členov viacerých rodín v jednom stane, spoločne s domácimi zvieratami),
- poskytovania pravidelnej teplej i suchej stravy,
- poskytovania hygienických potrieb a vybudovania 1 sprchy a hygienickej stanice pre všetkých,
- strážnej služby,
- dezinfekcie tzv. jedálenského stanu,
- aktivít s deťmi.

No kritická situácia si vyžaduje ďalšie rýchle a zásadné kroky.

Komunita žijúca v stanovom mestečku bola disciplinovaná a do značnej miery spolupracujúca. Viditeľne sa v nej však zväčšuje miera frustrácie a strachu. Obyvateľky i obyvatelia sa obávajú, že termín strednodobého riešenia stanovený na 31. august 2023 nebude splnený, postupne opadáva nadšenie pre zmenu a stupňujú sa aj konfliktné situácie. Je predvídateľné, že v prípade, že sa situácia nebude promptne riešiť a s predstihom komunikovať, konflikty, frustrácia, zmätok a nedisciplína sa budú zhoršovať.

Vzhľadom na geografickú polohu obce Telgárt s obvyklým príchodom prízemných mrazov už v prvej polovici mesiaca september a vzhľadom na to, že aktuálne využívané stany nie sú

vykurované, nie sú ochránené voči pretrvávajúcemu dažďu a vetru, voda zateká priamo do vnútra stanov, vnútorné vybavenie stanov nie je možné dostatočne vyvetrať a vysušiť, **je nutné zabezpečiť urýchlené presťahovanie dotknutých do strednodobého ubytovania.**

Vzhľadom na ubytovanie, ktoré znížilo súkromie a vytvorilo obrovskú záťaž na psychické i fyzické zdravie, **je nutné zabezpečiť presun i poskytnutie podpory a zdravotnej starostlivosti** pre dotknuté osoby.

Dôležitou súčasťou postupu pre ďalšie pokojné a spolupracujúce spolunažívanie v obci by mala byť **i aktívna a rešpektujúca komunikácia, vysvetľovanie a scitlivosť** ostatných obyvateľiek a obyvateľov obce Telgárt i zvyšnej rómskej komunity.

Týmto Vás vyzývame a žiadame, aby ste **do 31. augusta 2023 informovali** dotknuté osoby, obyvateľov obce Telgárt i slovenskú verejnosť o:

- **aktuálnom stave riešenia krízovej situácie** v rómskej komunite v obci Telgárt;
- **strednodobom riešení ubytovania 102 osôb** dotknutých ničivým požiarom s uvedením blízkeho termínu ich presťahovania do vyhovujúcejšieho ubytovania, aby boli zohľadnené ich základné ľudské potreby i vzhľadom na blížiaci sa studený počasie a možnosť dôstojne prežiť ďalšie obdobie až do vyriešenia tejto situácie;
- **stave prípravy dlhodobého riešenia**, plánovanom harmonograme a procese zapojenia dotknutých osôb.

Ďakujeme.

25. augusta 2023

Iniciátori otvoreného listu:

Centrum komunitného organizovania
Centrum materiálnej pomoci
Cesta von
CVEK
Človek v ohrození
Detstvo deťom
Eduroma
ETP Slovensko
Komunitná nadácia Zdravé mesto
Miestne združenie YMCA Revúca
Nádej deťom
komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím Zuzana Stavrovská

Kontakt za autorov otvoreného listu:

Miroslav Hrivnák, miro.hrivnak@cestavon.sk, 0904875345
Zuzana Úradníčková, zuzana.uradnickova@cestavon.sk; 0903307747